

Školitelský posudek na bakalářskou práci **Jana Rozsypala: Jak ptáci rozpoznávají predátory a kompetitory.**

Svůj posudek musím zahájit přiznáním ke dvěma zločinům, kterých jsem se na kolegovi Rozsypalovi dopustil dvou zločinů. První jsme spáchal již samotným zadáním rešeršní bakalářské práce. Především se stále díváme – a myslím, že to neplatí jenom pro mě – na rešeršní práce s jistou mírou podezíravosti. V podvědomí hlodá – ten člověk nic nepozoroval, neřezal, on dokonce ani nic nespočítal. On by ten předsudek již možná zmizel, to, že se stále udržuje, má pravděpodobně na svědomí obecná náročnost rešeršních prací a z nich plynoucí rozpačitost výsledků. Ono je totiž daleko jednodušší něco nafilmovat, nařezat, spočítat než smysluplným způsobem shrnout práci předchůdců. Jinými slovy – problémové práce vypadají daleko víc jako standardní věda. Koneckonců review zpravidla nepíše začínající badatelé.

Můj prvotní zločin dále prohloubilo – něco jako vražda způsobená obzvláště trýznivým způsobem – zadané téma. Nejen, že je pro nezasvěcence třeskutě obtížné do něj proniknout, ale i já jsem měl o něm jen velmi chabé povědomí, takže moje schopnost pomoci při vzniklých problémech byla velmi neschopná.

Proč jsem se tedy takovouto diplomku zadával a obtížil své svědomí výše přiznanými hříchy? Vedlo mě k tomu neodbytné nutkání, že je třeba do problematiky proniknout a nějak se holt začít musí. Zdrojem onoho nutkání se ve větší či menší míře stala, veškerá témata, která řeší moji studenti – mezidruhovná agresivita, aposematici, antipredační chování. Součástí všech je totiž ve větší či menší míře problém determinace – soka, kořisti nebo nepřítel. Evropská etologická škola pro jeho studium ale poskytuje jen málo podnětů, které se navíc ukazují jako ne příliš užitečné - mám na mysli všeliká červená bříška červenek, skvrny na zobáčích racků, vlečené siluety dravců.

Matně jsem ovšem tušil, že existuje i jakási americká etologická (či lépe behaviorální) škola, která je od té evropské značně odlišná, opírajíce se více o neurologii na jedné straně a humánní psychologii na straně druhé, což mi přišlo jako nadějně. Úkolem nebožehého kolegy Rozsypala se tedy stalo mé povědomí co nejvíce rozšířit. Zajímaly mě jak teoretické koncepty tak i konkrétní řešená témata vztahující se k problematice determinace všeho možného. Je jasné, že z takového zadání nemohla vzniknout práce do hloubky zpracovávající relativně úzké téma, která by jako jediná mohla splňovat požadavky na vědeckost. Původně jsem si myslel, že zpracování teoretických východisek nebude představovat větší problém. Ukázalo se však, že paradigmata americké etologie jsou za prvé velmi složitá a za druhé zcela cizí středoevropskému ekoetologovi, zvyklému pobíhat s vycpaninami okolo hnízd či krmítek. Tato okolnost se projevila na úrovni zpracování konkrétních témat, které by potřebovalo tak třikrát víc času – ono jeden sofistikovaný pokus čtenář klidně luští celý den. V současnosti má poněkud lineární povahu. Nicméně přesto jsem s výsledky úsilí kolegy Rozsypala docela spokojen. Je z nich nepochybné, že americká etologie opravdu může být inspirací pro naše výzkumy a navíc i dost přesně ukazují, kde bude třeba hledat.

V poslední části svých školitelských posudků hodnotím osobnost školencovu. Teď mě poněkud tlačí čas a navíc musím říci, že si v případě kolegy Rozsypala nejsem úplně jist. patří totiž mezi velmi mlčavé typy, u nichž je obtížné rozhodnout, nejen nad čím ale i zda právě přemýšlejí. Mám nicméně podezření že rychlost nepatří mezi jeho výrazné ctnosti, vytrvalost nicméně ano. Každopádně je totiž jisté, že se musel vyrovnat s obrovským množstvím překážek a že se mu to více méně podařilo. Proto také nemám pochybnosti o přijetí jeho bakalářské práce

Č.B. 1.2. 2006

Roman Fuchs

